ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
വനം വിവിക്ഷുഃ പുത്രേഷു ഭാർയാം ന്യസ്യ സഹൈവ വാ।
വന ഏവ വസേച്ഛാന്തസ്തൃതീയം ഭാഗമായുഷഃ ॥ **1** ॥

കന്ദമൂലഫലൈർവന്യൈ -
ർമേധ്യൈർവൃത്തിം പ്രകൽപയേത്।
വസീത വൽകലം വാസ -
സ്തൃണപർണാജിനാനി ച ॥ **2** ॥

കേശരോമനഖശ്മശ്രുമലാനി ബിഭൃയാദ് ദതഃ।
ന ധാവേദപ്സു മജ്ജേത ത്രികാലം സ്ഥണ്ഡിലേശയഃ ॥ **3** ॥

ഗ്രീഷ്മേ തപ്യേത പഞ്ചാഗ്നീൻ വർഷാസ്വാസാരഷാഡ്ജലേ।
ആകംഠമഗ്നഃ ശിശിരേ ഏവംവൃത്തസ്തപശ്ചരേത് ॥ **4** ॥

അഗ്നിപക്വം സമശ്നീയാത് കാലപക്വമഥാപി വാ।
ഉലൂഖലാശ്മകുട്ടോ വാ ദന്തോലൂഖല ഏവ വാ ॥ **5** ॥

സ്വയം സഞ്ചിനുയാത് സർവമാത്മനോ വൃത്തികാരണം।
ദേശകാലബലാഭിജ്ഞോ നാദദീതാന്യദാഹൃതം ॥ **6** ॥

വൻയൈശ്ചരുപുരോഡാശൈ -
ർനിർവപേത് കാലചോദിതാൻ।
ന തു ശ്രൗതേന പശുനാ
മാം യജേത വനാശ്രമീ ॥ **7** ॥

അഗ്നിഹോത്രം ച ദർശശ്ച പൂർണമാസശ്ച പൂർവവത്।
ചാതുർമാസ്യാനി ച മുനേരാമ്നാതാനി ച നൈഗമൈഃ ॥ **8** ॥

ഏവം ചീർണേന തപസാ മുനിർധമനിസന്തതഃ।
മാം തപോമയമാരാധ്യ ഋഷിലോകാദുപൈതി മാം ॥ **9** ॥

യസ്ത്വേതത് കൃച്ഛ്രതശ്ചീർണം തപോ നിഃശ്രേയസം മഹത്।
കാമായാൽപീയസേ യുഞ്ജ്യാദ് ബാലിശഃ കോഽപരസ്തതഃ ॥ **10** ॥

യദാസൗ നിയമേഽകൽപോ ജരയാ ജാതവേപഥുഃ।
ആത്മൻയഗ്നീൻ സമാരോപ്യ മച്ചിത്തോഽഗ്നിം സമാവിശേത് ॥ **11** ॥

യദാ കർമവിപാകേഷു ലോകേഷു നിരയാത്മസു।
വിരാഗോ ജായതേ സമ്യങ് ൻയസ്താഗ്നിഃ പ്രവ്രജേത്ഥതഃ ॥ **12** ॥

ഇഷ്ട്വാ യഥോപദേശം മാം ദത്ത്വാ സർവസ്വമൃത്വിജേ।
അഗ്നീൻ സ്വപ്രാണ ആവേശ്യ നിരപേക്ഷഃ പരിവ്രജേത് ॥ **13** ॥

വിപ്രസ്യ വൈ സന്ന്യസതോ ദേവാ ദാരാദിരൂപിണഃ।
വിഘ്നാൻ കുർവന്ത്യയം ഹ്യസ്മാനാക്രമ്യ സമിയാത് പരം ॥ **14** ॥

ബിഭൃയാച്ചേൻമുനിർവാസഃ കൗപീനാച്ഛാദനം പരം।
ത്യക്തം ന ദണ്ഡപാത്രാഭ്യാമൻയത് കിഞ്ചിദനാപദി ॥ **15** ॥

ദൃഷ്ടിപൂതം ൻയസേത് പാദം വസ്ത്രപൂതം പിബേജ്ജലം।
സത്യപൂതാം വദേദ് വാചം മനഃപൂതം സമാചരേത് ॥ **16** ॥

മൗനാനീഹാനിലായാമാ ദണ്ഡാ വാഗ്ദേഹചേതസാം।
ന ഹ്യേതേ യസ്യ സന്ത്യംഗ വേണുഭിർന ഭവേദ് യതിഃ ॥ **17** ॥

ഭിക്ഷാം ചതുർഷു വർണേഷു
വിഗർഹ്യാൻ വർജയംശ്ചരേത്।
സപ്താഗാരാനസങ്ക്ലപ്താം -
സ്തുഷ്യേൽലബ്ധേന താവതാ ॥ **18** ॥

ബഹിർജലാശയം ഗത്വാ തത്രോപസ്പൃശ്യ വാഗ്യതഃ।
വിഭജ്യ പാവിതം ശേഷം ഭുഞ്ജീതാശേഷമാഹൃതം ॥ **19** ॥

ഏകശ്ചരേൻമഹീമേതാം നിഃസംഗഃ സംയതേന്ദ്രിയഃ।
ആത്മക്രീഡ ആത്മരത ആത്മവാൻ സമദർശനഃ ॥ **20** ॥

വിവിക്തക്ഷേമശരണോ മദ്ഭാവവിമലാശയഃ।
ആത്മാനം ചിന്തയേദേകമഭേദേന മയാ മുനിഃ ॥ **21** ॥

അൻവീക്ഷേതാത്മനോ ബന്ധം
മോക്ഷം ച ജ്ഞാനനിഷ്ഠയാ।
ബന്ധ ഇന്ദ്രിയവിക്ഷേപോ
മോക്ഷ ഏഷാം ച സംയമഃ ॥ **22** ॥

തസ്മാന്നിയമ്യ ഷഡ്വർഗം
മദ്ഭാവേന ചരേൻമുനിഃ।
വിരക്തഃ ക്ഷുൽലകാമേഭ്യോ
ലബ്ധ്വാഽഽത്മനി സുഖം മഹത് ॥ **23** ॥

പുരഗ്രാമവ്രജാൻ സാർഥാൻ ഭിക്ഷാർഥം പ്രവിശംശ്ചരേത്।
പുൺയദേശസരിച്ഛൈലവനാശ്രമവതീം മഹീം ॥ **24** ॥

വാനപ്രസ്ഥാശ്രമപദേഷ്വഭീക്ഷ്ണം ഭൈക്ഷ്യമാചരേത് ।
സംസിധ്യത്യാശ്വസമ്മോഹഃ ശുദ്ധസത്ത്വഃ ശിലാന്ധസാ ॥ **25** ॥

നൈതദ് വസ്തുതയാ പശ്യേദ് ദൃശ്യമാനം വിനശ്യതി ।
അസക്തചിത്തോ വിരമേദിഹാമുത്ര ചികീർഷിതാത് ॥ **26** ॥

യദേതദാത്മനി ജഗ -
ന്മനോവാക്പ്രാണസംഹതം ।
സർവം മായേതി തർകേണ
സ്വസ്ഥസ്ത്യക്ത്വാ ന തത് സ്മരേത് ॥ **27** ॥

ജ്ഞാനനിഷ്ഠോ വിരക്തോ വാ
മദ്ഭക്തോ വാനപേക്ഷകഃ ।
സലിംഗാനാശ്രമാംസ്ത്യക്ത്വാ
ചരേദവിധിഗോചരഃ ॥ **28** ॥

ബുധോ ബാലകവത് ക്രീഡേത് കുശലോ ജഡവച്ചരേത് ।
വദേദുന്മത്തവദ് വിദ്വാൻ ഗോചർയാം നൈഗമശ്ചരേത് ॥ **29** ॥

വേദവാദരതോ ന സ്യാന്ന പാഖണ്ഡീ ന ഹൈതുകഃ ।
ശുഷ്കവാദവിവാദേ ന കഞ്ചിത് പക്ഷം സമാശ്രയേത് ॥ **30** ॥

നോദ്വിജേത ജനാദ് ധീരോ ജനം ചോദ്വേജയേന്ന തു ।
അതിവാദാംസ്തിതിക്ഷേത നാവമൻയേത കഞ്ചന ।
ദേഹമുദ്ദിശ്യ പശുവദ് വൈരം കുർയാന്ന കേനചിത് ॥ **31** ॥

ഏക ഏവ പരോ ഹ്യാത്മാ ഭൂതേഷ്വാത്മൻയവസ്ഥിതഃ ।
യഥേന്ദുരുദപാത്രേഷു ഭൂതാൻയേകാത്മകാനി ച ॥ **32** ॥

അലബ്ധ്വാ ന വിഷീദേത കാലേ കാലേഽശനം ക്വചിത് ।
ലബ്ധ്വാ ന ഹൃഷ്യേദ് ധൃതിമാനുഭയം ദൈവതന്ത്രിതം ॥ **33** ॥

ആഹാരാർഥം സമീഹേത യുക്തം തത് പ്രാണധാരണം।
തത്ത്വം വിമൃശ്യതേ തേന തദ് വിജ്ഞായ വിമുച്യതേ ॥ **34** ॥

യദൃച്ഛയോപപന്നാന്നമദ്യാച്ഛ്രേഷ്ഠമുതാപരം।
തഥാ വാസസ്തഥാ ശയ്യാം പ്രാപ്തം പ്രാപ്തം ഭജേൻമുനിഃ ॥ **35** ॥

ശൗചമാചമനം സ്നാനം ന തു ചോദനയാ ചരേത്।
അൻയാംശ്ച നിയമാംജ്ഞാനീ യഥാഹം ലീലയേശ്വരഃ ॥ **36** ॥

ന ഹി തസ്യ വികൽപാഖ്യാ യാ ച മദ്വീക്ഷയാ ഹതാ।
ആദേഹാന്താത് ക്വചിത് ഖ്യാതിസ്തതഃ സമ്പദ്യതേ മയാ ॥ **37** ॥

ദുഃഖോദർകേഷു കാമേഷു ജാതനിർവേദ ആത്മവാൻ।
അജിജ്ഞാസിതമദ്ധർമോ ഗുരും മുനിമുപാവ്രജേത് ॥ **38** ॥

താവത് പരിചരേദ് ഭക്തഃ ശ്രദ്ധാവാനനസൂയകഃ।
യാവദ് ബ്രഹ്മ വിജാനീയാൻമാമേവ ഗുരുമാദൃതഃ ॥ **39** ॥

യസ്ത്വസംയതഷഡ്വർഗഃ പ്രചണ്ഡേന്ദ്രിയസാരഥിഃ।
ജ്ഞാനവൈരാഗ്യരഹിതസ്ത്രിദണ്ഡമുപജീവതി ॥ **40** ॥

സുരാനാത്മാനമാത്മസ്ഥം നിഹ്നുതേ മാം ച ധർമഹാ।
അവിപക്വകഷായോഽസ്മാദമുഷ്മാച്ച വിഹീയതേ ॥ **41** ॥

ഭിക്ഷോർധർമഃ ശമോഽഹിംസാ തപ ഈക്ഷാ വനൗകസഃ।
ഗൃഹിണോ ഭൂതരക്ഷേജ്യാ ദ്വിജസ്യാചാർയസേവനം ॥ **42** ॥

ബ്രഹ്മചർയം തപഃ ശൗചം സന്തോഷോ ഭൂതസൗഹൃദം।
ഗൃഹസ്ഥസ്യാപ്യൃതൗ ഗന്തുഃ സർവേഷാം മദുപാസനം ॥ **43** ॥

ഇതി മാം യഃ സ്വധർമേണ ഭജൻ നിത്യമനൻയഭാക്।
സർവഭൂതേഷു മദ്ഭാവോ മദ്ഭക്തിം വിന്ദതേ ദൃഢാം ॥ **44** ॥

ഭക്ത്യോദ്ധവാനപായിന്യാ സർവലോകമഹേശ്വരം।
സർവോത്പത്ത്യപ്യയം ബ്രഹ്മ കാരണം മോപയാതി സഃ ॥ **45** ॥

ഇതി സ്വധർമനിർണിക്തസത്ത്വോ നിർജ്ഞാതമദ്ഗതിഃ।
ജ്ഞാനവിജ്ഞാനസമ്പന്നോ നചിരാത് സമുപൈതി മാം ॥ **46** ॥

വർണാശ്രമവതാം ധർമ ഏഷ ആചാരലക്ഷണഃ।
സ ഏവ മദ്ഭക്തിയുതോ നിഃശ്രേയസകരഃ പരഃ ॥ **47** ॥

ഏതത്തേഽഭിഹിതം സാധോ ഭവാൻ പൃച്ഛതി യച്ച മാം।
യഥാ സ്വധർമസംയുക്തോ ഭക്തോ മാം സമിയാത് പരം ॥ **48** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ഏകാദശസ്കന്ധേ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ ॥